

Från sidlinjen

Stewe Claeson

Det är märkligt. Nästan alltid är de artiklar och minnesbilder vi läser i det här bladet fyllda av vänliga nostalgiska positiva återblickar och minnen. Sällan läser vi om de kriser som vi alla varit med om, om tunga dagar med halvsovande studiegrupper eftersom gårdagskvällen nu blev som den blev, hopplösa kolleger, oändliga ångestladdade omdömeskollegier, idiotiska styrelsebeslut, katastrofala fester på elevhemmen, försvunna kursdeltagare på resor i främmande länder, otaliga timmar av försök att trösta, samma behov av tröst, i samma livsläge, år efter år; – om det finns experter på livsångesten hos tjugo-tjugofemåringar torde det vara just lärarna i folkhögskolan. Varför beskriver vi inte anledningen till att rektor relegerar en hel årskurs? Eller anledningen till att bygdens glasmästare byter tjugo fönster på elevhemmet – mitt i novembermörkret. Eller skildrar det påkostade skoljubiléet med representanter från kommun och landsting och hela styrelsen, med respektive, och dessutom kursdeltagare från femtio år tillbaka - men inte en enda samtida elev och bara någon enda lärare, - därför att husmor talat om för de tre ensamstående mammorna, som går på skolan, att just de inte är välkomna på jubileumsfesten. Vore inte sådant värt sentida veterankommentarer?

Och vi avhåller oss från att kommentera det som händer omkring oss **och som vi naturligtvis ser** men upp-

Den oundvikliga nostalgin

"Kanske är saken den, att det verkligen livsdugliga, energiska, sällsynta tänkandet är just det enda slag av tänkande som sätter en människa i stånd att ignorera livsomgivelseernas plumpheter"

Vilhelm Ekelund (*Veri Semilia II*)

fattar som något som vi veteraner inte längre bör lägga oss i. Det är märkligt. **Jag** har oerhört svårt att inte lägga mig i, när jag hör en samtida rektor på en klassisk svensk folkhögskola hävda att lärare inte får umgås med elever, att detta inte är förenligt med lärarrollen, och att lärarna skall vara på skolan mellan si och så men i övrigt – icke! Nej, jag hittar inte på! Så här har lärarna det på Wiks folkhögskola. Jag har svårt att låta sådant bara passera. Också från sidlinjen.

Men i denna vår veterana tidskrift härskar huvudsakligen vänlig nostalgi. Ja, ja, det är som det är. Och när jag denna gång har lust att verkligen beröra mer krångliga lägen så märker jag, inte utan ett något konfunderat leende, att också beskrivningen av en obehaglighet, så här i efterhand, plötsligt kan framstå i ett annat ljus. Ja ja, jag säger det igen, det är nu som det är.

Efter en uppläsning i Mellansverige kom en medelålders man i sällskap med tre flickor i tjugofemårsåldern fram till mig och frågade om jag kände igen honom. Jag vet att detta är en situation alla mina veteranvänner varit med om ett otal gånger vid det här laget. Med mellan femtio och hundra nya deltagare varje år under ett antal decennier – och därtill ett oräkneligt antal kortkurser med ett lika oräkneligt antal deltagare – så har man ju faktiskt kommit i kontakt med rätt många i den svenska befolkningen. Man behöver

inte vara bekymrad för att man inte ögonblickligen känner igen någon tio, eller trettio, eller femtio år senare... Den här gången kom jag emellertid genast ihåg vem mannen var! Jag svarade genom att nämna hans namn och tog i hand. Han vände sig till flickorna med ett väldigt leende och sa, med den starka dialekt som jag så tydligt minnes, "tänk, han kommer till och med ihåg vad jag heter, efter över trettio år". Och utan att bry sig om att jag stod där fortsatte han att berätta för flickorna, det var hans döttrar fick jag veta, om hur det hade varit trettio år tidigare, vad som hade hänt på folkhögskolan det där året och sedan kom det, det var nästan så jag hade väntat på det: – han vände sig till mig och tog mig på nytt i hand, men nu med något fuktigt i ögonen, "Ja", sa han och betonade det året två gånger, "det ska du veta, det året var det bästa året i mitt liv, det året skulle jag aldrig vilja vara utan" och kunde inte släppa min hand, utan bara stod där, och jag såg att flickorna hört detta tusen gånger och ville dra vidare.

När han gått sin väg stod jag kvar med mina författarvänner som menade att det måste vara fantastiskt att få höra sådant. Jag svarade inte. Men eftersom en av dem är en mycket god vän, berättade jag, när vi två blev ensamma, att anledningen till att jag så väl minnes just den eleven var att han förmodligen varit den enda elev där alla på skolan, varje dag, önskade att han skulle dra all pepparns väg, att han varit en av de jobbigaste typer vi någonsin träffat på och att vi allesammans var övertygade om att det skulle gå fullständigt åt helvete med honom. Och att vi den gången menade, att det i så fall skulle vara helt okej. Om det fanns någon jag efter trettiofyra år i skolformen velat glömma – så var det han.

Och så stod jag där. Är det så att åren lägger ett slags skimmer över det som varit och att det helt enkelt är omöjligt att beskriva det yrkesliv vi hade i annat ljus än det vänligt nostalgiska?